

แผนกลยุทธ์การบริหารจัดการนวัตกรรมสวนดุสิตอินเทอร์เน็ตบรอดคาสติ้ง (SDIB) ปี พ.ศ. 2554-2559 Strategic Plan for Managing Suan Dusit Internet Broadcasting (SDIB) Innovation during 2011-2016

พรรณิ สวนเพลง*

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

บทคัดย่อ

บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาวิจัยเรื่อง “อินเทอร์เน็ตบรอดคาสติ้งนวัตกรรมสร้างสรรค์การศึกษาเพื่อพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั่วประเทศไทย ระยะที่ 2” มีวัตถุประสงค์การวิจัย คือ เพื่อจัดทำแผนกลยุทธ์การบริหารจัดการนวัตกรรม SDIB ปี พ.ศ. 2554 - 2559 โดยใช้วิธีการดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) มีการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ SWOT และจัดทำแผนกลยุทธ์การบริหารจัดการนวัตกรรม SDIB ปี พ.ศ. 2554 - 2559 ซึ่งมีกลยุทธ์ระดับองค์ มี 4 กลยุทธ์ คือ 1) ขยายการใช้ SDIB ไปสู่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั่วประเทศไทย 2) บริหารจัดการระบบ SDIB ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น 3) พัฒนาระบบ SDIB ให้มีศักยภาพสูงขึ้น และ 4) การปรับปรุง SDIB ให้มีคุณภาพ กลยุทธ์ระดับแผนงานมี 6 กลยุทธ์ คือ 1) ส่งเสริมให้ครูผู้ดูแลเด็กเล็กทั่วประเทศไทยมีความรู้และนำความรู้จาก SDIB ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในระดับปฐมวัยได้ 2) ผลิตเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัยเพิ่มขึ้น 3) ผลักดันให้มีการบริหารระบบ SDIB ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพที่สูงขึ้น 4) ผลักดันให้มีการพัฒนาระบบ SDIB ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพที่สูงขึ้น 5) ปรับปรุงคุณภาพของเนื้อหาในระบบ SDIB ให้มีคุณภาพและน่าสนใจ และ 6) ซ่อมบำรุงอุปกรณ์และเครื่องมือต่างๆ เพื่อให้สามารถใช้งานได้ โดยมีโครงการและแผนปฏิบัติการทั้งสิ้น 15 โครงการ

คำสำคัญ: แผนกลยุทธ์ สวนดุสิตอินเทอร์เน็ตบรอดคาสติ้ง นวัตกรรมทางการศึกษา

Abstract

This paper was a part of the research study entitled “Internet Broadcasting: an Educational Innovation for Developing Teachers in Early Childhood Care Center All over Thailand: Phase 2”. The objective of this research was to develop the Suan Dusit Internet Broadcasting (SDIB) strategic plan in 2010 - 2015. In-depth-interviews were used to collect qualitative data and then analyzed by SWOT in order to develop the

* ผู้ประสานงานหลัก (Corresponding Author)
email: dtechpannee@yahoo.com

strategic plan. The SDIB strategic plan 2010-2015 at the corporate level included 1) increasing the number of users of SDIB at the Early Childhood Care Center; 2) managing SDIB systems more effectively; 3) developing SDIB systems to the high performance level, and 4) improving SDIB quality. Strategies at the operational level included 1) encouraging teachers to apply the knowledge gained from SDIB to teaching and learning processes; 2) developing contents in early childhood programs; 3) improving the SDIB management systems; 4) improving the SDIB system to reach high quality and efficiency; 5) improving the content quality in SDIB to make it attractive, and 6) maintaining SDIB equipment. There were 15 action plan projects in the overall strategic plan.

Keyword: Strategic Plan, Suan Dusit Internet Broadcasting (SDIB), Innovation Technology

บทนำ

สวนดุสิตอินเทอร์เน็ตรบroadcastคาสตั้ง (Suan Dusit Internet Broadcasting: SDIB) เป็นนวัตกรรมทางการศึกษาในรูปแบบใหม่ คือ การถ่ายทอดโทรทัศน์ที่ออกอากาศบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (sdib.dusit.ac.th) มีการจัดรายการตลอด 24 ชั่วโมง ให้บริการ 4 ช่อง (ช่อง 1 การเรียนการสอนโรงเรียนสาธิตละอออุทิศ ช่อง 2 การเรียนการสอนของนักศึกษา ช่อง 3 นานสาระ Variety ทั่วไป และช่อง 4 ช่องวิทยุ) และที่เกี่ยวข้องกับโครงการวิจัยนี้ คือ ช่อง 1 การเรียนการสอนระดับปฐมวัยโดยใช้โรงเรียนสาธิตละอออุทิศ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตเป็นฐานของการผลิตรายการ มีรายการที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนทั้งในและนอกชั้นเรียน ซึ่งมีรายการมากกว่า 70 รายการ เหมาะสำหรับผู้ปกครอง และครูที่สอนในระดับปฐมวัย เพื่อจะได้นำความรู้จากการรายการไปใช้ในการประกอบเรียนการสอน หรือต่อยอดองค์ความรู้ต่อไปได้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตได้เปิดสอนหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย โดยความร่วมมือกับกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย เพื่อพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั่วประเทศกว่า 17,000 แห่ง (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2551) เพื่อให้ครูผู้ดูแลเด็กเล็กมีศักยภาพและมีความสามารถในการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยได้อย่างมีคุณภาพ ปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยสนับสนุนการเรียนการสอน ดังนั้นทางมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตจึงได้พัฒนาระบบ SDIB ช่อง 1 เพื่อเป็นสื่อเสริมให้ครูผู้ดูแลเด็กเล็กสามารถเข้าไปรับชมรายการต่างๆ ที่ออกอากาศ จะได้นำองค์ความรู้ต่างๆ ไปใช้ในการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กให้มีคุณภาพมากขึ้น และครูผู้ดูแลเด็กจึงมีความจำเป็นต้องเรียนรู้จากการถ่ายทอดจากประสบการณ์จริงผ่านระบบ SDIB เพื่อนำความรู้ที่ได้มาบูรณาการ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของตนได้ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องทำการศึกษาวิจัยถึงการใช้นวัตกรรมทางการศึกษามิติใหม่ที่เรียกว่า “อินเทอร์เน็ตรบroadcastคาสตั้ง เพื่อพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั่วประเทศไทย”

ทั้งนี้การวิจัยเรื่อง “อินเทอร์เน็ตรบroadcastคาสตั้งเพื่อพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั่วประเทศไทย” เป็นโครงการวิจัยที่ดำเนินการ 2 ปีต่อเนื่อง โดยในปีที่ 1 (ระยะที่ 1) ได้ทำการศึกษา สภาพปัจจุบันของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารของครูผู้ดูแลเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั่วประเทศและศึกษาความต้องการระบบอินเทอร์เน็ตร

บรรดาคาสตั้ง และรูปแบบรายการสำหรับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีวิธีวิจัยแบบบูรณาการ ใช้การวิจัยแบบผสมผสาน (Integrated Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ การวิจัยเชิงปริมาณมีการเก็บข้อมูลเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันการใช้ ICT และศึกษาความต้องการระบบ SDIB โดยใช้แบบสอบถาม สุ่มกลุ่มตัวอย่างจำนวน 948 คน (กลุ่มตัวอย่างคือ ครูผู้ดูแลเด็กเล็กที่ปฏิบัติหน้าที่ในศูนย์พัฒนาเด็กและเป็นนักศึกษาในโครงการความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัย ราชภัฏสวนดุสิตและกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย) และการวิจัยเชิงคุณภาพเก็บข้อมูลโดยจัดประชุมระดมความคิดเห็น (Focus Groups) จำนวน 100 คน ผลการศึกษา 1) ข้อมูลจากแบบสอบถามการศึกษาสภาพปัจจุบันของการใช้ ICT ของครูผู้ดูแลเด็กเล็ก พบว่า 1.1) ระดับปัญหาการใช้ ICT ของครูผู้ดูแลเด็กเล็กภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.88) เมื่อจำแนกตามรายด้าน พบว่า มีปัญหามากที่สุดคือ ด้านฮาร์ดแวร์ (Hardware) ด้านเครือข่าย (Network) ด้านฐานข้อมูล (Database) ด้านซอฟต์แวร์ (Software) และด้านบุคลากร (People ware) เรียงตามลำดับ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.04, 2.98, 2.89, 2.78 และ 2.72) 1.2) ระดับปัญหาการใช้ ICT ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ที่ครูผู้ดูแลเด็กเล็กปฏิบัติงานอยู่ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามรายได้ พบว่า อันดับที่ 1 คือ งบประมาณที่สนับสนุนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศจาก อบต. ไม่เพียงพอ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00) อันดับที่ 2 คือ ขาดการส่งเสริมสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับการเรียนการสอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.97) และอันดับสุดท้ายคือ ขาดการยอมรับการใช้นวัตกรรมใหม่จากชุมชน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.36) 1.3) ภาพรวมของความต้องการรูปแบบของเนื้อหาสาระที่นำเสนอผ่านระบบ SDIB ภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17) เมื่อจำแนกตามรายด้าน ดังนี้ ด้านความต้องการรายการ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27) ด้านการเห็นประโยชน์ของ SDIB (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23) ด้านการอบรมเกี่ยวกับ SDIB (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19) ตามลำดับ ผลจากการ Focus Group พบว่าครูผู้ดูแลเด็กเล็กมีความภาคภูมิใจ และต้องการให้มีการติดตั้งระบบ SDIB ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั่วประเทศ เพื่อใช้เป็นต้นแบบในการนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานต่อไป (พรณี สวนเพลง และคณะ 2554)

จากผลการวิจัยในระยะที่ 1 นั้นเป็นการพัฒนานวัตกรรม คือ ระบบอินเทอร์เน็ตบรรดาคาสตั้งทั้งในเชิงเทคนิค และเนื้อหาสาระของระบบ พร้อมกับได้ติดตั้งระบบและทดลองใช้ในโรงเรียนเครือข่ายจำนวน 80 แห่งทั่วประเทศ เพื่อศึกษาถึงสัมฤทธิ์ ความพึงพอใจของผู้ใช้ รวมถึงการวางแผนกลยุทธ์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการระบบ SDIB ให้มีประสิทธิภาพ ดังนั้นจึงมีความสำคัญและความจำเป็นที่จะต้องมีการศึกษาวิจัย สืบเนื่องมาในระยะที่ 2 คือ การประเมินผลการใช้ระบบ SDIB ในโรงเรียนนำร่องดังกล่าว และจัดทำแผนกลยุทธ์การบริหารจัดการนวัตกรรม SDIB ปี พ.ศ. 2554 - 2559 ซึ่งในบทความนี้ขอเสนอในส่วนเฉพาะแผนกลยุทธ์การบริหารจัดการนวัตกรรม SDIB ปี พ.ศ. 2554 - 2559 เท่านั้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อจัดทำแผนกลยุทธ์การบริหารจัดการนวัตกรรม SDIB ปี พ.ศ. 2554 - 2559

วิธีการศึกษา

วิธีการศึกษาโดยการใช้การวิจัยเชิงคุณภาพที่มีการสัมภาษณ์อธิการบดีและผู้เชี่ยวชาญ และจัดทำแผนกลยุทธ์ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. การสัมภาษณ์อธิการบดีและผู้เชี่ยวชาญ

1.1 การกำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ในการสัมภาษณ์นี้ ได้มีการ ได้มีการกำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญออกเป็น 2 คือกลุ่มที่ 1 อธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต คือ รองศาสตราจารย์ ดร. ศิโรจน์ ผลพันธิน กลุ่มที่ 2 การกำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้แก่ ดร.ชัยชนะ โพธิวาระ ที่ปรึกษาอธิการบดีฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ ศูนย์การศึกษา และผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และที่ปรึกษามหาวิทยาลัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และผู้บริหารและหัวหน้าที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบสารสนเทศ จำนวน 3 คน

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์ ซึ่งมีประเด็นสำคัญ ได้แก่

1.2.1 นโยบายและแนวทางการพัฒนาระบบ SDIB ที่จะขยายไปสู่การให้บริการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.2.2 จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของ SDIB

1.2.3 แนวทางการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของมหาวิทยาลัยเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของ SDIB

1.2.4 แนวทางการพัฒนาเนื้อหาสาระรายการในระบบ SDIB ที่ครูผู้ดูแลเด็กเล็กสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.2.5 แนวทางการพัฒนาศักยภาพของ SDIB ในอนาคต

1.3 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือ คือ แบบคำถามเพื่ออภิปรายถึงเนื้อหา สาระ ประเด็นยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ โครงการ เป้าหมาย และตัวชี้วัด ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญที่อยู่ในแผนกลยุทธ์

1.4 การตรวจสอบเครื่องมือ

แบบสัมภาษณ์ได้มีการตรวจสอบเครื่องมือโดยคำนึงถึงคุณภาพของเครื่องมือว่ามีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ และการจัดการความรู้ ซึ่งเป็นสาขาที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนี้ ตรวจสอบแนวทางการสนทนา การตั้งคำถาม เพื่อตรวจสอบประเด็นคำถามไปเป็นวัตถุประสงค์ของการวิจัยให้ได้มากที่สุด และปรับแก้ไขก่อนนำมาใช้

1.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ มีดังนี้

1.5.1 นัดหมายกับผู้ให้สัมภาษณ์

1.5.2 ทำการสัมภาษณ์พร้อมกับการสังเกต และบันทึกเทปการสัมภาษณ์

1.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์จะทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีวิเคราะห์จากคำตอบที่ได้จากการสนทนา โดยในการวิเคราะห์เนื้อหานั้นจะให้คำตอบตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา

2. การวิเคราะห์ SWOT และจัดทำแผนกลยุทธ์ หลังจากที่ได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากขั้นตอนที่ 1 เพื่อมาใช้ในการวิเคราะห์ SWOT ซึ่งได้เสนอให้มีการวิเคราะห์ จุดอ่อน (Weakness) จุดแข็ง (Strength) โอกาส (Opportunity) และภัยคุกคาม (Threat) ขององค์กร

ผลจากการวิเคราะห์ SWOT มาใช้ประโยชน์ในการประเมินสถานการณ์ขององค์กรได้ ผลสรุปของการวิเคราะห์เพื่อกำหนดปัจจัยเชิงกลยุทธ์ (strategy factor) ทั้งปัจจัยภายนอกและภายในองค์กร ยังสามารถนำมาใช้จัดทำกลยุทธ์ทางเลือกที่เป็นไปได้อีกมากมาย โดยการนำปัจจัยต่างๆ ทั้ง 4 อย่างมาจับคู่ในรูปแบบของแมทริกซ์ ซึ่งเรียกว่า “TOWS Matrix”

ตารางที่ 1 แมทริกซ์ TOWS (The TOWS Matrix)

ปัจจัยภายใน (Internal Factors) (IFAS) ปัจจัยภายนอก (External Factors) (EFAS)	จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
	S1 เลือกเขียน S2 5-10 รายการ S3 : : S10	W1 เลือกเขียน W2 5-10 รายการ W3 : : W10
โอกาส (O) O1 เลือกเขียน O2 5-10 รายการ O3 : : O10	กลยุทธ์ SO จัดทำกลยุทธ์โดยใช้จุดแข็งเพื่อสร้างความได้เปรียบจากโอกาส	กลยุทธ์ WO จัดทำกลยุทธ์โดยเอาชนะจุดอ่อนเพื่อใช้ประโยชน์จากโอกาส
อุปสรรค (T) T1 เลือกเขียน T2 5-10 รายการ T3 : : T10	กลยุทธ์ ST จัดทำกลยุทธ์โดยใช้จุดแข็งเพื่อหลีกเลี่ยงอุปสรรคหรือภัยคุกคาม	กลยุทธ์ WT จัดทำกลยุทธ์เพื่อลดจุดอ่อนและหลีกเลี่ยงอุปสรรค

TOWS Matrix จะแสดงให้เห็นว่า ปัจจัยภายนอกที่เป็น โอกาสและอุปสรรค ที่องค์กรกำลังเผชิญอยู่ สามารถนำมาจับคู่เพื่อให้สอดคล้องกับปัจจัยภายในเป็น จุดแข็งและจุดอ่อน (ดังตารางที่ 1) ซึ่งสามารถจับคู่ประกอบด้วย 8 ขั้นตอน ดังนี้ คือ (พิบูล ทิปะปาล, 2551)

1. เขียนรายการปัจจัยภายนอกที่เป็นโอกาส (O) ที่สำคัญที่สุดขององค์กร หรือ หน่วยย่อยโดยเลือกจากตาราง EFAS

2. เขียนรายการปัจจัยภายนอกที่เป็นอุปสรรค (T) ที่สำคัญที่สุดขององค์กร หรือหน่วยย่อยที่กำลังเผชิญอยู่ในปัจจุบันหรืออนาคต จากตาราง EFAS

3. เขียนรายการปัจจัยภายในที่เป็นจุดแข็ง (S) ที่สำคัญที่สุดขององค์กร หรือ หน่วยย่อยโดยเลือกจากตาราง IFAS

4. เขียนรายการปัจจัยภายในที่เป็นจุดอ่อน (W) ที่สำคัญที่สุดขององค์กร หรือ หน่วยย่อยโดยเลือกจากตาราง IFAS

5. จับคู่ จุดแข็งภายใน (S) กับ โอกาสภายนอก (O) เพื่อรวมตัวเป็นกลยุทธ์ SO

6. จับคู่ จุดอ่อนภายใน (W) กับโอกาสภายนอก (O) เพื่อรวมตัวเป็นกลยุทธ์ WO

7. จับคู่จุดแข็งภายใน (S) กับอุปสรรคภายนอก (T) เพื่อรวมตัวเป็นกลยุทธ์ ST

8. จับคู่จุดอ่อนภายใน (W) กับอุปสรรคภายนอก (T) เพื่อรวมตัวเป็นกลยุทธ์ WT

สำหรับแนวทางการจัดทำกลยุทธ์ทั้ง 4 รูปแบบ มีวิธีการจัดทำดังนี้

1. กลยุทธ์ SO (SO strategy) เป็นการคิดหาแนวทางการดำเนินงานขององค์กรหรือหน่วยย่อย โดยใช้จุดแข็งที่มีอยู่เพื่อสร้างความได้เปรียบจากโอกาสที่เอื้ออำนวยให้

2. กลยุทธ์ WO (WO strategy) เป็นการใช้ความพยายามเพื่อปรับปรุงจุดอ่อนภายในองค์กรให้ดีขึ้น ด้วยการใช้ประโยชน์จากโอกาสที่เกิดขึ้นภายนอก สถานการณ์เช่นนี้เกิดขึ้นเมื่อองค์กรพบว่า มีโอกาสที่ดีเกิดขึ้นภายนอก แต่องค์กรมีจุดอ่อนภายในไม่สามารถที่นำโอกาสที่เกิดขึ้นนั้นมาใช้ประโยชน์เต็มที่

3. กลยุทธ์ ST (ST strategy) เป็นการใช้จุดแข็งขององค์กร เพื่อหาทางหลีกเลี่ยงหรือลดผลกระทบจากอุปสรรคหรือภัยคุกคามจากภายนอก

4. กลยุทธ์ WT (WT strategy) เป็นยุทธวิธีป้องกันตัว (defensive tactics) ขององค์กร โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อลดจุดอ่อนภายในให้เหลือน้อยที่สุด และเพื่อหลีกเลี่ยงอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากภายนอก

ซึ่งการจัดวิเคราะห์ SWOT นี้ผู้วิจัยจะได้มีการเชิญผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องมาร่วมในการกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ ค่าเป้าหมาย และตัวชี้วัดของแผนกลยุทธ์

ผลการวิจัย

แผนกลยุทธ์การบริหารจัดการนวัตกรรม SDIB ปี พ.ศ. 2554 - 2559 มีการจัดวางทิศทาง คือ การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ โดยพิจารณาจากผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและการประเมินสถานภาพของ SDIB เพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับรู้ทิศทางในอนาคตของ SDIB ทำให้เกิดการประสาน จัดสรร และการใช้ประโยชน์จาก

ทรัพยากรร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยให้บุคลากรทุกฝ่ายร่วมกันตั้งความมุ่งหวังที่จะพัฒนา SDIB ให้เป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่บริการวิชาการสู่ชุมชนและสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั่วประเทศไทยไปสู่ความสำเร็จ

1. วิสัยทัศน์ (Vision)

“เป็นต้นแบบของการนำนวัตกรรมทางการศึกษามาประยุกต์กับกระบวนการเรียนรู้ทำให้เกิด “ประสบการณ์การเรียนรู้” และพัฒนาการศึกษาระดับปฐมวัยของประเทศ”

2. พันธกิจ (Mission)

พันธกิจหลักในการพัฒนา SDIB ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต คือ การพัฒนาฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ บุคลากร เนื้อหาสาระ และระบบเครือข่าย ที่มีความทันสมัย มาพัฒนาสนับสนุนส่งเสริมการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ

3. แผนงาน

เนื่องจาก SDIB เป็นหน่วยงานที่ต้งขึ้นมาใหม่ และยังไม่มีแผนงานการดำเนินการที่ชัดเจน ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้กำหนดแผนงานการดำเนินงานของ SDIB โดยสรุปไว้ดังนี้

3.1 แผนงานด้านการขยายการใช้ระบบ SDIB ไปสู่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

3.1.1 เพิ่มการให้บริการอุปกรณ์ของ SDIB ที่ตอบสนองความต้องการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนาร่องจำนวน 84 ศูนย์

3.1.2 เพิ่มช่องทางการสื่อสารกับผู้ใช้ผ่านทางเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network) เช่น Facebook และ Twitter

3.1.3 จัดตั้ง Call Center สำหรับรับฟังข้อคิดเห็น และรับ Feedback จากผู้ใช้ระบบ SDIB

3.1.4 เพิ่มช่องทางการออกอากาศ เช่น ผ่านสัญญาณดาวเทียม หรือทาง Cable TV

3.1.5 ใช้การประชาสัมพันธ์เชิงรุก เช่น Internet Marketing ในการประชาสัมพันธ์ SDIB เพื่อเพิ่มจำนวนผู้ใช้ให้มากยิ่งขึ้น

3.1.6 หารายได้จากการโฆษณาของสินค้าต่างๆ ที่เข้ามาโฆษณาใน SDIB

3.2 แผนงานด้านการพัฒนาระบบ SDIB

3.2.1 พัฒนาระบบ SDIB ให้สามารถรับชมผ่านทาง Mobile Application ของโทรศัพท์มือถือได้

3.2.2 พัฒนาให้มีการใช้ Freeware เป็นซอฟต์แวร์ในการบริหารจัดการสถานี

3.2.3 พัฒนาคุณภาพของเนื้อหารายการ

3.2.4 พัฒนาและเพิ่มสมรรถนะของบุคลากรที่ปฏิบัติงานใน SDIB

3.2.5 พัฒนาระบบ SDIB ให้รองรับการเชื่อมต่อกับระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วต่ำ

3.3 แผนงานด้านการบริหารจัดการ SDIB

3.3.1 สนับสนุนให้การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กใน SDIB ให้สมรรถนะที่สูงขึ้น (Man) และมีเส้นทางอาชีพ (Career path) ที่ชัดเจน พร้อมกับมีค่าตอบแทนที่เหมาะสมกับปริมาณและคุณภาพของงาน

3.3.2 สนับสนุนให้มีงบประมาณสนับสนุน (Money) ที่เพียงพอในการบริหารจัดการ

3.3.3 สนับสนุนให้มีเครื่องมือและอุปกรณ์ (Material & Machine) ในการปฏิบัติงานอย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ

3.3.4 กำหนดให้มี Work Flow ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในแต่ละตำแหน่ง พร้อมกับมีปฏิทินการปฏิบัติงานทั้งรายวัน รายสัปดาห์ และรายเดือนที่ชัดเจน รวมถึงฝึกให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานแบบ One Stop Service ได้ในคนเดียว

3.3.5 กำหนดให้มีการใช้ระบบ ISO 9001:2008 ในการปฏิบัติงานในฝ่าย SDIB

3.4 แผนงานด้านการปรับปรุง SDIB

3.4.1 ปรับปรุงคุณภาพของเนื้อหารายการให้มีประสิทธิภาพดีขึ้น

3.4.2 ปรับปรุงห้องปฏิบัติการทางโทรทัศน์ วัสดุและอุปกรณ์ต่างๆ ให้สามารถใช้งานได้ตามปกติ

3.4.3 จัดเวทีให้นักศึกษาผลิต “รายการ” หรือ “หนังสือ” พร้อมกับจัดการประกวด และนำผลงานที่ชนะขึ้นออกอากาศในระบบ SDIB

3.4.4 ปรับปรุงการสื่อสารภายในองค์กรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4. วัตถุประสงค์

4.1 เพื่อพัฒนาให้ระบบ SDIB เป็นต้นแบบของนวัตกรรมทางการศึกษามาประยุกต์กับกระบวนการเรียนรู้ทำให้เกิด “ประสบการณ์การเรียนรู้” และพัฒนาการศึกษาระดับปฐมวัยของประเทศ

4.2 เพื่อพัฒนาให้ระบบ SDIB มีศักยภาพที่สูงขึ้น สามารถให้บริการกลุ่มเป้าหมายได้หลากหลายรูปแบบและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4.3 เพื่อบริหารจัดการให้ระบบ SDIB มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4.4 เพื่อปรับปรุงคุณภาพของเนื้อหารายการ และโครงสร้างพื้นฐานของระบบ SDIB ให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

4.5 เพื่อส่งเสริมการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยให้สามารถสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต

4.6 เพื่อเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับมหาวิทยาลัยในการเป็น “ผู้นำทางนวัตกรรมการศึกษา”

5. การกำหนดกลยุทธ์

จากการวิเคราะห์ SWOT Matrix และการประเมินสถานการณ์ของ SDIB เพื่อความโน้มเอียงของสถานการณ์แวดล้อมว่าตกอยู่ในกรณีใด ผู้วิจัยได้กำหนดกลยุทธ์ดังนี้

5.1 กลยุทธ์ SO (กลยุทธ์เชิงรุก)

กลยุทธ์ SO คือ ได้มาจากการนำข้อมูลการประเมินสภาพแวดล้อมที่เป็น จุดแข็งและโอกาสมาพิจารณาร่วมกัน เพื่อที่จะนำมากำหนดเป็นยุทธศาสตร์หรือกลยุทธ์ในเชิงรุก โดยใช้จุดแข็งเพื่อให้ได้รับโอกาสมากที่สุด กลยุทธ์นี้เพื่อขยายงานและสร้างความเจริญเติบโต (Stars) มีกลยุทธ์ที่สำคัญดังนี้

5.1.1 เร่งรัดให้องค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.) จัดงบประมาณที่สนับสนุนการซื้ออุปกรณ์ (จอโทรทัศน์ สายสัญญาณอินเทอร์เน็ต และ SET TOP BOX) เพื่อเชื่อมต่อเข้ากับระบบ SDIB (S1, O1)

5.1.2 พัฒนา Mobile Application ที่สามารถเรียกดูเนื้อหาของ SDIB ผ่านทางโทรศัพท์มือถือ (S2, W2)

5.1.3 พัฒนาศูนย์บริการใน SDIB ให้สามารถทำงานได้แบบ One Stop Service (S3, O3)

5.1.4 ประชาสัมพันธ์ SDIB เชิงรุกโดยใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network) และพัฒนารายการ “ต้นแบบปฐมวัย” เพื่อให้ทันวิชาการ ครู ผู้ปกครอง รวมถึงผู้ที่สนใจทั่วไป สามารถที่จะความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ (S4, O4)

5.1.5 ผลิตรายการที่เกี่ยวข้องกับการกิจกรรมในระดับปฐมวัยที่มีความต้องการจากครูผู้ดูแลเด็กเล็กเพิ่มเติม เช่น รายการนิทานสำหรับเด็ก รายการผลิตสื่อของเล่นจากวัสดุพื้นบ้าน รายการภาษาอังกฤษ รายการอาหาร และโภชนาการสำหรับเด็ก เป็นต้น (S4, O4)

5.1.6 จัดตั้ง Call Center ในการรับฟังข้อคิดเห็น และรับ Feedback จากผู้ชมระบบ SDIB (S4, O4)

5.1.7 ถ่ายทอด SDIB ผ่านระบบดาวเทียม เพื่อลดปัญหาของสายสัญญาณอินเทอร์เน็ตในบางตำบลที่เข้าไม่ถึง (S5, O5)

5.2 กลยุทธ์ ST (กลยุทธ์เชิงป้องกัน)

กลยุทธ์ ST ได้มาจากการนำข้อมูลการประเมินสภาพแวดล้อมที่เป็นจุดแข็งและข้อจำกัดมาพิจารณา ร่วมกัน เพื่อที่จะนำมากำหนดเป็นยุทธศาสตร์หรือกลยุทธ์ในเชิงป้องกัน ทั้งนี้เนื่องจาก SDIB มีจุดแข็ง ขณะเดียวกัน SDIB ก็เจอกับสภาพแวดล้อมที่เป็นข้อจำกัดจากภายนอกที่ควบคุมไม่ได้ แต่สามารถใช้จุดแข็งที่มีอยู่ในการป้องกัน ข้อจำกัดที่มาจากภายนอกได้ กลยุทธ์นี้ใช้จุดแข็งเพื่อหลีกเลี่ยงภาวะคุกคาม หรือเรียกว่า กลยุทธ์รักษาเสถียรภาพ ขะลอ ปรับปรุง พัฒนาสมรรถนะภายใน เพื่อรอโอกาสที่จะเติบโตต่อไป (Cash Cow) มีกลยุทธ์ที่สำคัญดังนี้

5.2.1 จัดหา SET TOP BOX ที่ปริมาณมากจะทำให้ลดราคาให้ต่ำลง (S1, T1) โดยของบประมาณสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)

5.2.2 สนับสนุนให้ใช้ Freeware ในการบริหารจัดการสถานี (S2, T2)

5.2.3 สนับสนุนให้ใช้ระบบการบริหาร ISO 2001:2008 เพื่อเป็นรับประกันคุณภาพของการให้บริการ (S3, T3)

5.2.4 จัดเวทีให้นักศึกษาผลิต “รายการ” หรือ “หนังสือ” พร้อมกับจัดการประกวด และนำผลงานที่ชนะขึ้นออกอากาศในระบบ SDIB (S4, T4)

5.3 กลยุทธ์ WO (กลยุทธ์เชิงแก้ไข)

กลยุทธ์ WO ได้มาจากการนำข้อมูลการประเมินสภาพแวดล้อมที่เป็นจุดอ่อนและโอกาสมาพิจารณา ร่วมกัน เพื่อที่จะนำมากำหนดเป็นยุทธศาสตร์หรือกลยุทธ์ในเชิงแก้ไข ทั้งนี้เนื่องจากองค์การมีโอกาสที่จะนำแนวคิดหรือวิธีใหม่ๆ มาใช้ในการแก้ไขจุดอ่อนที่องค์กรมีอยู่ได้ ได้ เป็นกลยุทธ์ที่ลดจุดอ่อนเพื่อเพิ่มโอกาส หรือกลยุทธ์ส่งเสริม ปรับปรุง เร่งรัด เพื่อสร้างโอกาสในการขยายงานหรือสร้างความเจริญเติบโตในอนาคต (Question marks) มีกลยุทธ์ที่สำคัญดังนี้

5.3.1 ส่งเสริมให้มีการใช้ระบบ SDIB ผ่านทางเครื่องคอมพิวเตอร์และเชื่อมต่อกับเครื่องโปรเจคเตอร์ แทน SET TOP BOX เนื่องจากมีราคาแพง (W1, O1)

5.3.2 เพิ่มช่องทางการสื่อสารระหว่างผู้ผลิตเนื้อหา และผู้ใช้ เช่น รับข้อมูลผ่านการสนทนาออนไลน์ (MSN Chat) หรือเปิดเว็บบอร์ด (Web Board) เพื่อให้ผู้ใช้สามารถส่งข้อมูล หรือ Feedback กลับมายังผู้ผลิตเนื้อหา จะได้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ (W4, O4)

5.3.3 สนับสนุนให้มีการเชื่อมต่อสัญญาณอินเทอร์เน็ตผ่านทางระบบดาวเทียมที่มีใช้อยู่ใน อบต. เพื่อลดปัญหาการเข้าสายสัญญาณอินเทอร์เน็ตเข้าไปไม่ถึงในพื้นที่ ให้สามารถเข้าใช้งานระบบ SDIB ได้ (W5, O5)

5.4 กลยุทธ์ WT (กลยุทธ์เชิงรับ)

กลยุทธ์ WT ได้มาจากการนำข้อมูลการประเมินสภาพแวดล้อมที่เป็นจุดอ่อนและข้อจำกัดมาพิจารณา ร่วมกัน เพื่อที่จะนำมากำหนดเป็นยุทธศาสตร์หรือกลยุทธ์ในเชิงรับ ทั้งนี้เนื่องจาก SDIB เผชิญกับทั้งจุดอ่อนและข้อจำกัด ภายนอกที่องค์กรไม่สามารถควบคุมได้ กลยุทธ์ที่ใช้ลดจุดอ่อน และหลีกเลี่ยงภาวะคุกคาม หรือเรียกว่า กลยุทธ์ตัดตอน ยุบเลิก ควบกิจการ (Dogs) มีกลยุทธ์ที่สำคัญดังนี้

5.4.1 จัดจ้าง Outsource งานการคิดรูปแบบ (Producer) งานการคิดเนื้อหา (Creative) และงาน การเขียนบท (Script) ให้กับบริษัทภาคเอกชนที่มีความเชี่ยวชาญ (W3, T3) เพื่อให้คุณภาพของเนื้อหาดีขึ้น

5.4.2 ซ่อมแซมอุปกรณ์และเครื่องมือต่างๆ เพื่อให้สามารถใช้งานได้อยู่เสมอ (W1, T1)

5.5 กลยุทธ์ระดับองค์กร

5.5.1 ขยายการใช้ SDIB ไปสู่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั่วประเทศไทย

5.5.2 บริหารจัดการระบบ SDIB ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

5.5.3 พัฒนาระบบ SDIB ให้มีศักยภาพสูงขึ้น

5.5.4 การปรับปรุงคุณภาพ SDIB ให้มีคุณภาพ

5.6 กลยุทธ์ระดับแผนงาน

5.6.1 ส่งเสริมให้ครูผู้ดูแลเด็กเล็กทั่วประเทศไทยมีความรู้และนำความรู้จาก SDIB ไปใช้ในการ จัดการเรียนการสอนในระดับปฐมวัยได้

5.6.2 ผลิตเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัยเพิ่มขึ้น

5.6.3 ผลักดันให้มีการบริหารระบบ SDIB ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพที่สูงขึ้น

5.6.4 ผลักดันให้มีการพัฒนาระบบ SDIB ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพที่สูงขึ้น

5.6.5 ปรับปรุงคุณภาพของเนื้อหาในระบบ SDIB ให้มีคุณภาพและน่าสนใจ

5.6.6 ซ่อมบำรุงอุปกรณ์และเครื่องมือต่างๆ เพื่อให้สามารถใช้งานได้

5.7 กลยุทธ์ระดับโครงการ

5.7.1 เร่งรัดให้อบต. จัดงบประมาณที่สนับสนุนการซื้ออุปกรณ์ (จอโทรทัศน์ สายสัญญาณ อินเทอร์เน็ต และ SET TOP BOX) เพื่อเชื่อมต่อเข้ากับระบบ SDIB

5.7.2 พัฒนา Mobile Application ที่สามารถเรียกดูเนื้อหาของ SDIB ผ่านทางโทรศัพท์มือถือ

5.7.3 พัฒนาศักยภาพใน SDIB ให้สามารถมีความชำนาญในการปฏิบัติงาน

5.7.4 ประชาสัมพันธ์ SDIB เชิงรุกโดยใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network) และพัฒนารายการ “ต้นแบบปฐมวัย” เพื่อให้ทันวิชาการ ครู ผู้ปกครอง รวมถึงผู้ที่สนใจทั่วไป สามารถที่จะความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้

5.7.5 จัดตั้ง Call Center ในการรับฟังข้อคิดเห็น และรับ Feedback จากผู้ชมระบบ SDIB

5.7.6 ถ่ายทอด SDIB ผ่านระบบดาวเทียม เพื่อลดปัญหาของสายสัญญาณอินเทอร์เน็ตในบางตำบลที่เข้าไม่ถึง

5.7.7 เร่งรัดให้มีการผลิตรายการที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมสำหรับการศึกษาศูนย์ปฐมวัยที่ตรงกับความต้องการของครูผู้ดูแลเด็กเล็ก เช่น รายการเล่นนิทาน รายการผลิตสื่อของเล่นจากวัสดุพื้นบ้าน เป็นต้น

5.7.8 จัดหา SET TOP BOX ที่ปริมาณมากจะทำให้ลดราคาให้ต่ำลงของงบประมาณสนับสนุนจาก อบต.

5.7.9 สนับสนุนให้มีการใช้ Freeware ในการบริหารจัดการสถานี

5.7.10 สนับสนุนให้มีการใช้การบริหาร ISO 9001:2008 เพื่อเป็นการรับประกันคุณภาพของการให้บริการ

5.7.11 จัดเวทีให้นักศึกษาผลิต “รายการ” หรือ “หนังสือ” พร้อมกับจัดการประกวด และนำผลงานที่ชนะเลิศขึ้นออกอากาศในระบบ SDIB

5.7.12 ส่งเสริมให้มีการผลิตอุปกรณ์ SET TOP BOX ในประเทศไทย จะทำให้ราคาลดลง

5.7.13 เพิ่มช่องทางการสื่อสารระหว่างผู้ผลิตเนื้อหา และผู้ใช้ เช่น รับข้อมูลผ่านการสนทนาออนไลน์ (MSN Chat) หรือเปิดเว็บบอร์ด (Web Board) เพื่อให้ผู้ใช้สามารถส่งข้อมูล หรือ Feedback กลับมายังผู้ผลิตเนื้อหา จะได้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้

5.7.14 เชื่อมต่อสัญญาณอินเทอร์เน็ตผ่านทางระบบดาวเทียมที่มีใช้อยู่ใน อบต. เพื่อลดปัญหาการเข้าสายสัญญาณอินเทอร์เน็ตเข้าไปไม่ถึงในพื้นที่

5.7.15 จัดจ้าง Outsource งานการคิดรูปแบบ (Producer) งานการคิดเนื้อหา (Creative) และงานการเขียนบท (Script) ให้กับบริษัทภาคเอกชนที่มีความเชี่ยวชาญ เพื่อให้คุณภาพของเนื้อหาดีขึ้น

5.7.16 ซ่อมแซมอุปกรณ์และเครื่องมือต่างๆ เพื่อให้สามารถใช้งานได้อยู่เสมอ

5.8 กรอบกลยุทธ์

กรอบกลยุทธ์เป็นเครื่องมือในการกำหนดขอบเขตของการดำเนินงานที่ระบุถึงจุดหมายของการกำหนดกลยุทธ์ ที่มุ่งให้เกิดผลลัพธ์ตามกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ หรือเป็นการให้ความสำคัญที่ผลลัพธ์ในระดับโครงการ จะช่วยให้การบริการกลยุทธ์มีความชัดเจนเพราะจะช่วยเชื่อมโยงสาระและมองเห็นความสัมพันธ์ของแต่ละองค์ประกอบได้ตลอดแนว ซึ่งประกอบด้วยความสัมพันธ์ระหว่างกลยุทธ์ระดับองค์กร (แผนงาน) กลยุทธ์ระดับแผนงาน (โครงการ) วัตถุประสงค์เชิงอุดมการณ์และตัวชี้วัดความสำเร็จ

5.9 การจัดทำแผนปฏิบัติการบริหารจัดการนวัตกรรม SDIB ปี พ.ศ. 2554 - 2559

การจัดทำแผนปฏิบัติการ (Action Plan) เป็นการแปลงกลยุทธ์ที่กำหนดโดยโครงการเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งผู้วิจัยได้เขียนโครงการแบบเหตุผลสัมพันธ์ (Logical Framework Method) โดยเป็นโครงการที่เหมาะสมกับระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน และให้ข้อค้นพบเกี่ยวกับกลยุทธ์ระดับแผนงาน (โครงการ) จำนวนทั้งสิ้น 15 โครงการ โดยรายละเอียดในแต่ละโครงการจะประกอบไปด้วย สาระสำคัญโดยสรุป ได้แก่ วัตถุประสงค์ของแผนงาน วัตถุประสงค์ของโครงการ ผลผลิต/เป้าหมาย กิจกรรม ตัวชี้วัดแสดงเวลา ปริมาณ คุณภาพ สถานที่ ได้แก่ ตัวชี้วัดความสำเร็จของแผนงาน ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ ตัวชี้วัดผลผลิตจากกระบวนการ แหล่งข้อมูลการอ้างอิง เงื่อนไขความสำเร็จ และแผนปฏิบัติการ ประกอบด้วย กิจกรรม/ขั้นตอน ผลผลิตที่ได้จากกิจกรรม ระยะเวลาดำเนินการ สถานที่ ค่าใช้จ่าย ผู้ปฏิบัติ/ผู้ที่เกี่ยวข้อง ทรัพยากรที่ใช้ และงบประมาณ

อภิปรายผล

แผนกลยุทธ์การบริหารจัดการนวัตกรรม SDIB ปี พ.ศ. 2554 - 2559 ได้พัฒนามาจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก ทำการวิเคราะห์ SWOT โดยมีวิสัยทัศน์ คือ “เป็นต้นแบบของการนวัตกรรมการศึกษามาประยุกต์กับกระบวนการเรียนรู้ทำให้เกิด “ประสบการณ์การเรียนรู้” และพัฒนาการศึกษาระดับปฐมวัยของประเทศ” ซึ่งสอดคล้องกับแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2550 - 2554)

เนื่องจาก SDIB เป็นหน่วยงานที่ต้งขึ้นมาใหม่ และยังไม่มีแผนงานการดำเนินการที่ชัดเจน ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้กำหนดแผนงานการดำเนินงานของ SDIB คือ แผนงานด้านการขยายการใช้ระบบ SDIB ไปสู่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แผนงานด้านการพัฒนาระบบ SDIB แผนงานด้านการบริหารจัดการ SDIB และแผนงานด้านการปรับปรุง SDIB โดยมีกลยุทธ์ระดับองค์กรอยู่ 4 กลยุทธ์ได้แก่ 1) ขยายการใช้ SDIB ไปสู่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั่วประเทศ 2) บริหารจัดการระบบ SDIB ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น 3) พัฒนาระบบ SDIB ให้มีศักยภาพสูงขึ้น และ 4) การปรับปรุงคุณ SDIB ให้มีคุณภาพ ซึ่งถ้าวิเคราะห์ถึงการใช้ภาษาเขียนจะแตกต่างจากกลยุทธ์หรือยุทธศาสตร์ด้าน ICT อื่นๆ เนื่องจาก SDIB เป็นนวัตกรรมการศึกษาที่พัฒนาขึ้นมาใหม่ และยังไม่มีแผนกลยุทธ์หรือแผนยุทธศาสตร์ใดๆ ที่พัฒนาขึ้นมาที่สามารถเทียบเคียงกันได้ ดังนั้นจึงสามารถเทียบเคียงได้กับแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2550 - 2554) และแผนพัฒนาสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ พ.ศ. 2554 ซึ่งมีแนวทางในการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศของมหาวิทยาลัยที่สอดคล้องมีทิศทางไปในแนวทางเดียวกัน

กลยุทธ์ด้านส่งเสริมให้ครูผู้ดูแลเด็กเล็กทั่วประเทศมีความรู้และนำความรู้จาก SDIB ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในระดับปฐมวัยได้ จำนวนทั้งสิ้น 6 โครงการ ซึ่งสอดคล้องกับแผนกลยุทธ์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต พ.ศ. 2552 - 2556 กลยุทธ์ที่ 1 การให้บริการวิชาการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต มาตรการที่ 1.2 การบริการวิชาการ เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิตของกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลาย แนวทางปฏิบัติที่ 1.2.2 จัดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองแก่สังคมผ่านระบบสวนดุสิตอินเทอร์เน็ตบรอดคาสติ้ง (Suan Dusit Internet Broadcasting-SDIB) เพื่อนำเสนอศักยภาพทางวิชาการของบุคลากรและนักศึกษาของมหาวิทยาลัยเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้โดยการนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติจริง

กลยุทธ์ด้านการผลิตเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัยเพิ่มขึ้น มีจำนวน 1 โครงการ ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ในกลยุทธ์ที่ 3 การใช้เทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อ

สนับสนุนการเรียนรู้ตามอัธยาศัย มาตรการที่ 3.1 สร้างนวัตกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบผสมผสานที่มีหลากหลายรูปแบบแนวทางปฏิบัติที่ 3.1.2 พัฒนาเนื้อหารายการที่ออกอากาศในระบบ SDIB ที่เสริมสร้างความเข้มแข็งด้าน อัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย 4 ด้าน คือ การศึกษาปฐมวัย อุตสาหกรรมอาหาร อุตสาหกรรมบริการ และการพยาบาล และ แนวทางปฏิบัติที่ 3.1.1 พัฒนาต่อยอดนวัตกรรม SDIB เพื่อให้ออกสู่ eDLRU ซึ่งเป็นโครงการที่สนับสนุนโครงการในพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ เพื่อพัฒนาการศึกษาระดับปฐมวัยและประถมศึกษาของประเทศไทยโดยใช้ SDIB และ eDLRU เป็นฐาน

กลยุทธ์ด้านการผลักดันให้มีการบริหารระบบ SDIB ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพที่สูงขึ้น มีจำนวน 3 โครงการ ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ในกลยุทธ์ที่ 3 มาตรการที่ 3.1 สร้างนวัตกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบผสมผสานที่มีหลากหลายรูปแบบ แนวทางปฏิบัติที่ 3.1.3 พัฒนาระบบสนับสนุน content ของการศึกษาในรูปแบบสังคมแห่งการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ กลยุทธ์ด้านการผลักดันให้มีการพัฒนาระบบ SDIB ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพที่สูงขึ้น มีจำนวน 3 โครงการ ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ในกลยุทธ์ที่ 3 มาตรการที่ 3.1 สร้างนวัตกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบผสมผสานที่มีหลากหลายรูปแบบ

กลยุทธ์ด้านการปรับปรุงคุณภาพของเนื้อหาในระบบ SDIB ให้มีคุณภาพและน่าสนใจ มีจำนวน 1 โครงการ ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ในกลยุทธ์ที่ 3 การใช้เทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ตามอัธยาศัย มาตรการที่ 3.1 สร้างนวัตกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบผสมผสานที่มีหลากหลายรูปแบบแนวทางปฏิบัติที่ 3.1.2 พัฒนาเนื้อหารายการที่ออกอากาศในระบบ SDIB ที่เสริมสร้างความเข้มแข็งด้านอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย 4 ด้าน คือ การศึกษาปฐมวัย อุตสาหกรรมอาหาร อุตสาหกรรมบริการและการพยาบาล

กลยุทธ์ด้านการซ่อมบำรุงอุปกรณ์และเครื่องมือต่างๆ เพื่อให้สามารถใช้งานได้ มีจำนวน 1 โครงการ ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ใน กลยุทธ์ที่ 3 มาตรการที่ 3.1 สร้างนวัตกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบผสมผสานที่มีหลากหลายรูปแบบ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น

1.1.1 ควรมีการจัดทำแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั่วประเทศ เพื่อใช้เป็นแนวโนบายในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาพัฒนาคุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.1.2 ส่งเสริมให้บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยในการพัฒนาการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.1.3 สนับสนุนงบประมาณด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยการจัดสรรมาให้กับองค์กรบริหารส่วนตำบล

1.1.4 ควรมีนโยบายในการติดตั้งคอมพิวเตอร์และระบบอินเทอร์เน็ตในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อเปิดโอกาสให้ครูและพี่เลี้ยงเด็กได้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยเฉพาะ SDIB เพื่อให้สามารถประยุกต์ความรู้ที่ได้จากการรายการใน SDIB มาบูรณาการกับการจัดการเรียนการสอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.1.5 ควรมีนโยบายส่งเสริมให้ครูผู้ดูแลเด็กเล็กได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

1.2 องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)

1.2.1 ควรมีการจัดหาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ SET TOP BOX และสัญญาณอินเทอร์เน็ตที่มีประสิทธิภาพ สามารถเข้าสู่ระบบอินเทอร์เน็ตได้ และติดตั้งที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของครูและให้เด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้มีโอกาสรับชมรายการต่างๆ ของ SDIB ได้

1.2.2 ควรมีนโยบายให้ผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล ได้มีการฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยีต่างๆ เพื่อที่จะได้นำความรู้มาประกอบการวางแผนและพัฒนาท้องถิ่นให้มีความเจริญต่อไป

1.2.3 ควรมีการจัดตั้ง “ศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชน” ขึ้นเพื่อให้ชาวบ้านและชุมชนมีโอกาสในการเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้รับรู้ข้อมูลข่าวสารมากขึ้น

1.3 มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

1.3.1 พัฒนาต่อยอด SDIB ให้สามารถออกอากาศได้ในหลายๆ สื่อ เช่น ดาวเทียม โทรศัพท์มือถือ (Smart Phone) iPad เป็นต้น เพื่อเป็นการขยายโอกาสให้กับผู้ที่อยู่ห่างไกลและไม่มีสายสัญญาณอินเทอร์เน็ต สามารถที่จะรับชมรายการและสาระความรู้ต่างๆ ของ SDIB ได้

1.3.2 สร้างความร่วมมือกับภาคเอกชนและอุตสาหกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศในการผลิตและพัฒนา SET TOP BOX ในประเทศ เพื่อที่จะได้มีราคาต่ำลง

1.3.3 สนับสนุนงบประมาณพัฒนา SDIB อย่างต่อเนื่อง

1.3.4 พัฒนาศักยภาพของ SDIB ให้มีประสิทธิภาพ มีความรู้ ความสามารถและมีความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงาน

1.4 ฝ่าย SDIB

1.4.1 นำ “แผนกลยุทธ์การบริหารจัดการนวัตกรรม SDIB ปี พ.ศ. 2554 - 2559” ไปสู่การปฏิบัติ พร้อมกับมีการประเมินผลการปฏิบัติการตามแผนกลยุทธ์

1.4.2 มีการประสานความร่วมมือจากภาคส่วนต่างๆ ในการผลิตเนื้อหาสาระทางด้านการศึกษา ปฐมวัยให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

2.1 สิ่งที่มีความสำคัญยิ่งในการจัดทำแผนกลยุทธ์ คือ การมีส่วนร่วมของบุคลากรในองค์กร เพราะฉะนั้นการวิจัยครั้งต่อไป ควรได้รับความร่วมมือ เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักของบุคลากรทุกระดับให้มีส่วนร่วม และเห็นความสำคัญและความจำเป็นในการจัดทำแผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการ และแผนพัฒนาองค์กร

2.2 สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งของการจัดทำแผนกลยุทธ์ คือ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ผลการที่ได้รับ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมในปัจจุบัน จะเป็นสิ่งนำไปกำหนดอนาคต วิสัยทัศน์ในแผนกลยุทธ์ ฉะนั้นในการวิจัย

ครั้งต่อไป ควรมีการจัดประชุมสัมมนาจากทุกภาคส่วนที่มีความเกี่ยวข้องเพื่อได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส ภัยคุกคาม ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริง และสามารถกำหนดกลยุทธ์ที่มาจากความร่วมมือของบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคน

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. [Online: <http://www.thailocaladmin.go.th/index.jsp>: Access: 20 ตุลาคม 2551].
- กองนโยบายและแผน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. (2552). *แผนกลยุทธ์มหาวิทยาลัยราชภัฏ ประจำปี 2552-2556*. คู่มือศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย. [Online: http://www.thailocaladmin.go.th:15030/e_book/eb6/eb6_3/eb6_3.htm:Access 15 ตุลาคม 2550].
- พิบูลย์ ทีปะปาล. (2551). *การจัดการเชิงกลยุทธ์*. กรุงเทพมหานคร: อมรการพิมพ์.
- พรรณี สวนเพลงและคณะ. (2554). *แผนกลยุทธ์การบริหารจัดการนวัตกรรมสวนดุสิตอินเทอร์เน็ตบรอดคาสติ้ง (SDIB) ปี พ.ศ. 2548 - 2559*. *วารสารวิจัย มสค*, 3(1): 08/2010.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. (2550). *โครงการสวนดุสิตอินเทอร์เน็ตบรอดคาสติ้ง*.
- สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. (2550). *แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต พ.ศ. 2550 - 2554*.
- สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. (2554). *แผนพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต พ.ศ. 2554*.
- เสาวรส บัวใกล้. (2552). *ความพึงพอใจและพฤติกรรมของผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงของบริษัทครุคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ในกรุงเทพมหานคร*. การค้นคว้าอิสระ หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- Chen, J.Q & Chang, C. (2006). Using Computer in Early Childhood Class. *Journal of Early Childhood Research*, 4(2):169-188.
- Chen, J. Q. & Chang, C. (2002) *Computer Technology and Early Childhood Teachers: A Shocking Reality and Possible Changes*. Paper presented at the Annual Conference of the National Association for the Education of Young Children, New York, 24 - 7 November.
- Clements, D. H. & Sarama, J. (2003b) Young Children and Technology: What Does the Research Say? *Young Children*, 58(6): 34 - 40.
- Cordes, C. & Miller, E. (2000) *Fool's Gold: A Critical Look at Computers in Childhood*. College Park, MD: Alliance for Childhood.
- Haugland, S. W. (1999). What Role Should Technology Play in Young Children's Learning? *Young Children*, 54(6): 26 - 31.

Lanksnear, C. & Knobel, M. (2003). New Technology in Early Childhood Literacy Research: A Review of Research. *Journal of Early Childhood Literacy*, 3(1): 59 - 82.

ผู้เขียน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พรณีย์ สวนเพลง

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

email: dtechpannee@yahoo.com